

## **Kompetensutveckling för BMA till ”Specialist-BMA” Fysiologiska kliniken Universitetssjukhuset i Linköping**

### **Sammanfattning av synsätt och upplägg**

#### **Bakgrund**

Yrkesgrupper med s.k. medellång vårdutbildning behöver tydligare kompetensutveckling och därtill hörande karriärutveckling. Det innebär bl.a. någon form av officiell specialiststatus, något som tydliggjorts t.ex. för sjuksköterskor inom kirurgisk vård (kirurgiska kliniken US). Inom detta område finns ett etablerat samarbete mellan Region Östergötland (RÖ) och Linköpings Universitet (LiU). Det där inrättade utbildningsprogrammet leder fram till begrepp som specialistsjuksköterska respektive avancerad specialistsjuksköterska. De nu nämnda tjänstgöringarna innebär andra/nya arbetsuppgifter för den enskilde.

Det är viktigt att också BMA är ett attraktivt yrkesval med möjligheter till kompetens- och karriärutveckling. Fysiologiska kliniken US skall fortsatt vara en attraktiv arbetsplats som ger utrymme till tydliga karriärvägar. Universitetskliniken erbjuder rikliga möjligheter till kompetensutveckling inom såväl högspecialiserade sjukvårdsuppgifter som forskning och undervisning.

I delar kan det etablerade samarbetet mellan RÖ och LiU för specialistutbildning av sjuksköterskor vara en utgångspunkt för ett framtida program för att etablera en formaliserad specialistutbildning för BMA till s.k. specialist-BMA i Linköping. Den uppdelning som gjorts inom kirurgi, specialist resp avancerad specialist, har fördelar och differentierar och möjliggör också en mer akademiskt inriktad karriär. En framtida specialist-BMA, resp avancerad specialist-BMA nivå är attraktiv både ur medarbetar- och arbetsgivarperspektiv. Kompetensförsörjning och utveckling är några av de stora frågorna och åtgärder inom området behöver vara flerdelade.

Det kan vara något mindre komplicerat att etablera en ordning för hantering av de yngre medarbetarnas kompetensutveckling och framtida karriärplanering, medan de ofta seniora och ytterst klinisk erfarna/kompetenta medarbetarnas situation kräver ett än mer nyanserat synsätt. För de seniora medarbetarna är akademiskt och vetenskapligt synsätt fortsatt mycket värdefullt, men hänsyn måste också tas till gedigen klinisk erfarenhet. Högskoleutbildning och högskolepoäng inom områdena vetenskapligt förhållningssätt och metodik är på olika sätt ytterst värdefulla i bedömning av möjligheten att nå status som specialist-BMA.

Detta dokument är första hand tänkt att ha yngre BMA som målgrupp, men även mer erfarna och seniora medarbetare behöver hanteras utifrån erfarenhet och kliniks skicklighet.

#### **Befattningsbeskrivningar**

##### **Specialist BMA**

För att kunna erhålla en specialist-titel utifrån sjukvård-, undervisning- och forskningsperspektiv behövs en grundläggande klinisk erfarenhet, motsvarande minst 5 år heltid inom professionen. Därutöver behöver medarbetaren genomgå Magisterutbildning (60 hp). Detta kan ske på del- eller hel-fart, och kliniken avser att om möjligt ansvara för

grundlön under utbildningstiden. Kursinnehållet måste styras utifrån verksamhetens behov och medarbetarens intresse inom området. En magisterexamen leder då till en ny befattning, specialist-BMA, med nya/utökade arbetsuppgifter och ny lön (ny tjänst).

Tänkbara arbetsuppgifter för en specialist-BMA kan vara:

- ”Samarbetslänk” mellan IT och BMA
- Utbildningsansvar
- Genomföra särskilda högspecialiserade undersökningar
- Handleda andra BMA under sin utbildning
- Remissgranskning
- Svarsskrivning och signering
- Handleda nya medarbetare
- Handledning av ST läkare på vissa nivåer

Parallellt med de ovan nämnda utbildningarna finns också allt starkare krav på certifiering av medarbetare och verksamhet. Ett exempel på personlig certifiering är området ekokardiografi. Inom Svenska Hjärtförbundet finns en särskild arbetsgrupp som arbetar med denna fråga. Det finns också en Europa-certifiering (EACVI), som kräver både formell och reell kompetens hos medarbetaren, varefter ett europeiskt gällande certifikat utfärdas. Det är rimligt att förvänta att andra delar av verksamheten kommer att utvecklas på motsvarande sätt.

### **Avancerad Specialist**

För nivån avancerad specialistBMA krävs Master-examen, vilket innebär 2 års heltidsstudier (120hp). Medarbetaren har ett genuint metodintresse, och intresse för forskning och undervisning. Ett mål kan då vara vetenskaplig avhandling och disputation. Det är rimligt att lönenivån följer den vetenskapliga karriären.

Utgångspunkten är specialistBMA-befattningen och ytterligare nya tänkbara arbetsuppgifter kan vara:

- Medarbetaren är delaktig i och/eller driver egen forskning
- Har ett tydligt undervisningsansvar
- Metodansvar/utveckling inkl ”vetenskaplig bevakning”
- Tillsammans med läkarna arbeta fram svarsmallar
- Arbeta med certifieringen
- Nationella uppdrag

### **Erfarna medarbetare**

Även för medarbetare med lång klinisk erfarenhet är akademiska studier och högskolepoäng inom relevanta områden av stor betydelse. Behovet av antalet högskolepoäng för att erhålla status som specialist-BMA får bedömas i relation till medarbetarens erfarenhet inom såväl kliniskt område som metodutveckling, men också vetenskaplig erfarenhet och pedagogiska meriter/erfarenheter.